

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 11. Monasterium monialium provinciæ capitibus facessit negotium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

caritatis partus fuit venefica mulier ex Frontonibus orta, & apud Guaicuræos captiva, quæ in ancipiti morbo suæ gentis veteratoris præstigiis se curandam tradiderat. Sed quamvis sic agenti quotidie per fervulum lautiusculam paropsidem submittebat Romerus, quâ assiduitate beneficiendi permovit, ut deserto venefico homine, agnatisque artibus, Baptismum ab suo benefactore peteret. Verùm volentem eam baptizare turmatim circumstant Barbari, postulantes ne id officii præstaret mulierum pessimæ, & venena spargere assuetæ: nam si eam pro instituto suo in sacrâ æde sepeliret, fore ut in tygridem conversa omnia circum se vexaret, perderetque. Satius esse in loca vasta remotaque mortuæ cadaver esse, ne post mortem quàm in vitâ foret nocentior. Hæc illi: quippe Guaicurzi in eâ sunt hæresi, ut malorum hominum animos putent in feras, eò terribiliores, quò in vitâ peiores fuere, commigrare. Sed Romerus ridiculam transmigrationem dedoctos docuit eam esse baptismi vim, si ritè percipiatur, ut foedissimorum mortalium animas sole ipso pulchriores reddat, & ad cælos æternâ donandos beatitudine transmittat.

IN Chileni regni metropoli, ac ejus ditione, Guarporum aliquot de novo ab Societate JESU-CHRISTO transcripti sunt. Nec indiligentiùs Socii Mendocæ degentes, in Barbariam signa Christi intulere, magno semper Dæmonum dehonestamento. Sed præcipua vis agendi per Chilensè regnum in uno Ludovico Valdivia vigeat, Socios terra marique in hostium finibus laborantes exemplo atque verbis animante. Eo adnente multi ex Araucanis, Zumbellaniis, Catarajaniis, ac aliis populis, abjurato bello pacem cum Hispano Rege sanxere; vario numero ex his nationibus ad partes Christi etiam translato. Melchior Vanegas, Chiloënsi missioni Præfectus, jussu ac nomine Peruviz Proregis, inspexit tringinta & quinque insulas archipelagi Chiloënsis, ut sincerè Indorum indemnitati caveret: defectu remigum ipse cum Socio periculoso in mari scaphâ vectus, aliquando remigavit; præter Neophytorum omnium per tot insulas sparforum Exhomologesum, trecenta & octoginta capita salutaribus aquis, Socio idem officium præstante, immerisit. Octo mensibus eo in munere positus, ad Proregem, rationes procurationis suæ daturus, magno cum Indorum levamento navigavit. Inde redux, in Insulis suis labores apostolicè continuavit. Eo absente, è terra continenti rebelles Osorniani, & aliarum factionum populi, legatione ad Chiloënsè Præfectum adornatâ, Christianum Sacerdotem postulatum venere; spondentes se Ludovici Valdiviæ conditionibus ab Rege impetratis accommodaturos, & Legem Christi capeffuturos, si milites ab vexatione cessarent. Præfecti jussu, fide publicâ, Didacus Castanieda, externus Sacerdos, eò delatus, interiores rebellium factiones Regis Catholici amicitia cupidissimas reperit: quingenta capita in Osornianis ruinis sacro fonte tinxit; aliis in locis vario numero quamplurimis Ethnicis idem beneficium impertivit. Sed tantis spebus promovendis obstabat quorundam hominum avarities, salutem tot mortalium privatis commodis contra Regis Catholici & Senatûs integerrimi sancita pertinaciter postponentium, atque Ludovici Valdiviæ acerrimi pacis conciliatoris famam nefandis prorsus criminationibus insectantium; immoto ad hæc Valdiviâ, & quadruplatorum tela, tolerantia Christianæ clypeo, fortiter retundente.

CORDUBÆ Tucumanorum, fundatio Monasterii Dominicanarum Virginum Provinciæ nostræ capitibus fastidiosum negotium faceffivit. Rema variorum temporum maximè creperam luber simul evolvere. Leonora Texeda, matrona æque dives ac nobilis, à dæmone diu sollicitata, ut laqueo vitam finiret, nullis remediis ab importuno monitore sese satis extricare potuerat; donec monita ab Joanne Dario, Sacerdote nostro, ut se Divæ Catharinæ Senensî committeret, otium mentis sibi reddi sentiret, & in grati animi testimonium se suaque omnia erigendo Dominicanarum asceterio lubens volensque dedicaret. Gratum planè Superis votum: sed multa diu obstitere destinato operi: nam nullum adhuc erat in Tucumariâ Paraquariâque sacrarum Virginum monasterium, ad cujus normam nova domus

Veneficam ad fidem adducit.

Ridicula transmigratio exploditur.

CAPUT X.
De Chileni Regni rebus.

Ludovicus Valdivia multos Christo & Regi conciliat.

Melchior Vanegas Chiloënsis insulas inspicit.

Remigat. Trecenta & octoginta cum Socio baptizat.

In Peruviam navigat.

Didacus Castanieda quingenta capita in sacro fonte abluit.

Et multa alia.

Calumniam in Valdiviam.

CAPUT XI.

Monasterium Monialium Provinciæ capitibus faceffit negotium.

1616.
Leonora Texeda votum.

Monasterii
fundatio.

Religiosæ vo-
vanti.

De valore
votorum or-
sum dubios.

Votorum va-
lor asseritur.

CAPUT
XII.
Diploma &
sententia
Pauli V.

conformaretur : & veteres Moniales è Peruvia Chilenoque regno, aliarum institutrices, venire reuebant. Præterea in his terrarum ultimis, Regula, ut vocant, Divæ Catharinæ Senensis nusquam reperiebatur. Quibus non obstantibus, cum Domina Leonora opus quoquo modo fieri urgeret, quod se votis adstringi profiteretur; habito super ea re gravium virorum consulto, Didacus Torres Episcopo Tucumanensi author fuit, Virginibus cum Domina Leonora, Dominicanarum velum ac vestem suscepturis, Sanctæ Theresiæ Regulam additis demptisque, spectatâ loci conditione, pauculis ordinationibus, tradendi : & defectu veterum Monialium ipsam Leonoram, prudentissimam scæminam, novo suo Monasterio præficiendi. Rebus in hunc modum autoritate Episcopi ordinatis, tyrocinio peracto, multæ Virgines, præeunte solemnî ritu fundatrice, religiosa vota emiserant, & pleræque virtutum specimina exhibere summâ fide & pace pergebant : donec Ferdinandus Mexia Dominæ Leonoræ confobrinus, Sancti Dominici Religiosus planè gravis, Româ, quò negotiorum ergò iverat, rediret. Is sanguinis & Religiosæ professionis privilegio confobrinam sæpè alloquens, dum ultrò citroque de statu novi Monasterii, se absente erecti, agitant, brevî Domina Leonora in eam mentem adducta est, ut de validitate votorum nuper emissorum vacillaret. Concussis eâ vacillatione plerarumque Monialium animis, de novandis rebus palam actum est; nonnullis è frigidioribus in spem deferendi Monasterii erectis : & quia non dubitabatur, Didacum Torres, defuncto Episcopo, consilium suum autoritate, quâ multum pollebat, defensurum; Ferdinandus Mexia alios Religiosos & Sacerdotes in partes traxit: simulque omnes earum rerum capita, quibus in erigendo novo Monasterio peccatum fuerat, explicant, aientes, *Chymericum videri Divæ Theresiæ Regulam servandam tradi Monialibus in Dominicanarum habitu Divæ Catharinæ Institutum profiteri volentibus; & invalidâ fuisse vota concepta sub Sanctæ Theresiæ Regula, demptione & additione legum corrupta, & alia hujusmodi.* Ex quibus conficiebant, nec Dominam Leonoram, nec ejus focias, Religiosas esse, & posse, deserto phantastico instituto, ad nuptias pro libitu convolare. Episcopum verò & Didacum Torres, chymerici Monasterii machinatores, asserabant censuras Ecclesiasticas incurrisse in Beguinos fulminatas, qui prohibitu novas religiones fabricabant, detruncabantque. Denique eò res deducta est, ut dicta capita in ipso Monialium monasterio thesibus propositis defensuros se, scholastico modo, publicarint. Quâ re vulgatâ, Petrus Oniatus Provincialis, inter primos hujus sæculi Theologiæ Moralis scriptores computandus, instar multorum unus, ægerrimè ferens Didacum Torres, duarum Provinciarum pro Societate fundatorem, pro uno Virguncularum Asceterio traduci, non dissimulandum ratus, ad conductum disputationis locum se contulit, & sigillatim objecta revolvens, demonstravit: *Vestem Sancti Dominici, ex voto Domina Leonoræ susceptam, nihil officere potuisse valori Religionis sub Regula Divæ Theresiæ jurata: cum accidentalî illa mutatio nihil attingeret status Religiosi substantiam, per se sub quarvis veste satis stantis, & naturam conservantis, secundum tritum illud adagium: Vestis non facit Monachum. Multò minùs, ob additionem demptionemve paucarum legum non substantialium, confici posse novum id institutum esse; cum certum sit, parvitatibus illis, Regule integritati nihil admodum demptum fuisse; & proinde ejus machinatores minimè obnoxios esse censuris contra Beguinos in Clementina contortis. Quinimò, licet concederetur novum illud institutum fuisse, non ideo concludi posse ejus auctores Clementinæ pænis, in solos Beguinos latis, obnoxios fore, cum Snarius & Tolerus, Theologiæ palastræ decora, Clementinæ pænas in Beguinos contortas expressè, demonstrant in alios non posse detorqueri. Denique nullum argumentum ab adversariis allatum fuit, quod Provincialis Oniatus, disputator acerrimus, coram indicatis Doctorum locis æquè promptè ac doctè non infirmarit.*

VERUM quia non dubitabatur, in novi Monasterii fundatione ob ineptitudinem locorum, personarum idonearum absentiam, & regulatum defectum, multa contra jus commune factitata fuisse, & sacræ Virgines cuperent scrupulos omnes sibi demi: Pontifex Maximus per litteras supplices de re tota edoctus,

pleraque